

TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DOĞAL SOĞANLI VE YUMRULU SÜS BİTKİLERİ ÇALIŞMALARI

Türkiye’de bir ilk olarak Bakanlığımızın 7 Araştırma Enstitüsü,8 Üniversite ve 19 Özel Sektör Firması ile ortaklaşa olarak yürüttükleri TÜBİTAK destekli 3 yıl süreli 1.1 milyon TL.lik bütçeli bir proje ile; Türkiye florasında bulunan 1200 lokasyondan 260 tür doğal soğanlı ve yumrulu süs bitkisi toplanmış ve kayıt altına alınmıştır. Bundan böyle belirlenen çeşitler korunarak genetik kaynağın muhafaza altına alınması ve sürdürülebilir kullanımı sağlanacaktır.

Bu çalışma sonucunda; Yetiştirme teknikleri geliştirilerek üretim ve ihracat imkanları artırılabilecek, Proje kapsamında geliştirilen yeni çeşitler süs bitkileri sektörüne kazandırılarak, iki yıl içerisinde yılda yaklaşık 20 milyon dolar ihracat artışı sağlanabilecektir. Bu durum pazarımızın % 40 büyümesi anlamına gelmektedir.

TRANSGENİK BİTKİLER İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Ülkemizde transgenik bitkilerle ilgili araştırma ve çalışmalar 14.05.1998 yılında Bakanlığımızca çıkartılan “Transgenik Kültür Bitkilerinin Alan Denemeleri Hakkında Talimat” kapsamında yürütülmektedir. Bu bitkilerin denemelerini yapmak üzere yalnızca Bakanlığımız Araştırma Enstitüleri yetkilendirilmektedir. Bu çalışmalardan elde edilen sonuçlar, üniversitelerin ilgili bölümlerindeki öğretim üyelerinden oluşturulan bir bilimsel heyet tarafından değerlendirilir.

BİYOĞÜVENLİK KANUNU ve KANUNA İLİŞKİN YÖNETMELİKLER

Biyogüvenlik Kanunu Bakanlığımız koordinatörlüğünde ilgili kamu kurum ve kuruluşları, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları ve Gönüllü Kuruluşların da dahil olduğu 55 farklı kurumun temsil edildiği 85 kişinin katılımı ile hazırlanmış olan 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu 26 Mart 2010 tarih ve 27533 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış ve 26 Eylül 2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kanun’a ilişkin “Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelik” ve “Biyogüvenlik Kurulu ve Komitelerin Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik” 13 Ağustos 2010 tarihli ve 27671 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Biyogüvenlik konusunda Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesine ek protokol olarak hazırlanan Cartagena Biyogüvenlik Protokolü’nün hüküm ve ön görüleri kapsamında AB mevzuatı ile ülkemiz ihtiyaçları da dikkate alınarak Biyogüvenlik Kanunu çıkarılmıştır.

Biyogüvenlik Kanunu’nun amacı, bilimsel ve teknolojik gelişmeler çerçevesinde, modern biyoteknoloji kullanılarak elde edilen genetik yapısı değiştirilmiş organizmalar ve ürünlerinden kaynaklanabilecek riskleri engellemek, insan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevrenin ve biyolojik

çeşitliliğin korunması, sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla biyogüvenlik sisteminin kurulması ve uygulanması, bu faaliyetlerin denetlenmesi, düzenlenmesi ve izlenmesi ile ilgili usul ve esasları belirlemektir. Biyogüvenlik Kanunu ile genetiği değiştirilmiş bitki ve hayvanların üretimi yasaklanmıştır.

Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar (GDO) ve ürünleri ile ilgili yapılan başvuruların değerlendirilmesi amacıyla Biyogüvenlik Kurulu kurulmuştur. GDO veya ürünlerine ilişkin yapılan bir başvuru hakkında Bilimsel Komiteler tarafından bilimsel esaslara göre yapılan risk değerlendirmesi ve sosyo-ekonomik değerlendirmelere göre Biyogüvenlik Kurulu karar alır. Bu kapsamda Biyogüvenlik Kurulu, Bilimsel Komiteler ve Biyogüvenlik Sekreteryası çalışmalarını sürdürmektedir.

BİTKİ GENETİK KAYNAKLARININ KORUNMASI

Ülkemizde şimdiye kadar tespit edilen yaklaşık 12054 bitki türü vardır. Bunun 3905 tanesi endemik, yani yalnızca ülkemizde bulunan türlerdir.

30 Temmuz 2009 tarihinde temeli atılan ve Sayın Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın katıldığı törenle 02 Mart 2010 tarihinde açılışı yapılarak kuruluşu tamamlanan "TÜRKİYE TOHUM GEN BANKASI" 250.000 örnek kapasitelidir.

İzmir Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü ve Ankara Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü'nde olmak üzere ülkemizde iki adet Gen Bankası vardır. Gen Bankalarında toplam 2.500 türde 69.000 adet tohum örneği muhafazaya alınmıştır.

Araştırma Enstitülerimizin bünyesinde; farklı illere dağılmış 16 Arazi Gen Bankası bulunmaktadır. Bu illerde 51 türde, 6.210 adet meyve örneği korunmaktadır. Üç araştırma enstitüsünde (Tekirdağ, Manisa, Yalova) 2.132 adet asma örneği muhafaza edilmektedir. F1 Türkiye Sebze Tohumculuğunu Geliştirme Projesi kapsamında 8 sebze türüne ait 11.500 örnek 5 araştırma enstitüsünde muhafaza altındadır. TÜBİTAK desteği ile yürütülen proje kapsamında, doğadan toplanan (1200 lokasyon) 263 bitki türünden oluşan genetik kaynağımız koruma altına alınmıştır. Yalova Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitümüzde "Türkiye Geofitleri Bahçesi" kurulma çalışmaları devam etmektedir.

PATATES ARAŞTIRMALARINA YÖNELİK TAGEM ÇALIŞMALARI

Bakanlığımız 8 araştırma kuruluşu, 3 üniversite ve 11 özel sektör tohumculuk firmalarının ortaklaşa yürüttükleri TÜBİTAK destekli “Ülkesel Patates Tohumluk Üretim Sisteminin Geliştirilmesi” projesi 2,6 milyon TL bütçe kullanılarak, 46 ay süreyle yürütülmüş ve başarılı bir şekilde tamamlanmıştır.

Tohumluk ve yemeklik üretim alanlarının ayrılması konusunda adım atılarak, ülkemiz tohumluk patates üretimi konusunda Sivas, Kayseri, Konya, Tokat, Kahramanmaraş, Kütahya, Niğde, Eskişehir, Erzincan ve Erzurum illerinde yaklaşık 208.000 hektarlık alan Proje kapsamında farklı kademelerde tohumluk üretim alanları olarak belirlenmiştir. Tohumluk üretimleri belirlenen bu alanlarda yapılmaktadır.

Ülkemizde doku kültürü yöntemi ile patates tohumluk üretimi yokken, Proje ile 3 adet araştırma kuruluşu ve 1 adet üniversitede olmak üzere 4 kurumda doku kültürü ile çoğaltım alt yapıları kurulmuş ve ülke ihtiyacının %10'unu üretebilecek duruma gelinmiştir. Özel sektörün de benzer sistem ile üretime girmesiyle anaç tohumluk ithalatı ilk 5 yılda en az %80 oranında azalacaktır. Şubat 2010'da proje ortağı bir firmaya doku kültürü yöntemi ile tohumluk üretim müsaadesi verilmiş ve bu firma ülke ihtiyacının %25'ini karşılayabilecek üretim programını başlatmıştır. Bu program kapsamında; son bir yıl içinde 1.200.000 adet mini yumru üretimi yapılarak 720.000TL katma değer sağlamışlardır. Çalışmalarının ilk yılı olmasına rağmen oldukça başarılı sonuç alınmıştır. Proje ortağı 3 özel sektör tohumculuk firması gerekli alt yapılarını kurarak, patatesin başlangıç materyali olan mini yumru üretimi programlarını ve bir özel sektör kuruluşu ise mini yumru üretimi yanında yerli ıslah programını başlatmıştır.

Ülkemizde patates çeşit ıslahı konusunda çok önemli gelişmeler sağlanarak, çeşit geliştirme ilk adımı olan 211.000 adet melez patates tohumları elde edilerek “Patates Genetik Tabanı” oluşturulmuş ve patates ıslah çalışmalarının sürekliliğini sağlayacak altyapı kurulmuştur. Ayrıca merkezi Peru’ da bulunan Uluslararası Patates Merkezi (CIP) ile ilişkiler geliştirilerek yerli çeşit geliştirme programlarında kullanılacak ıslah materyali getirilmiştir. Proje çalışmalarlarıyla 2015 yılında ilk Milli Patates çeşidi tescil ettirilerek üreticilere ulaştırılabilecektir. Bu adım, ülkemiz patates üretiminin dışa bağımlılıktan kurtuluşu olacaktır.

KURAKLIĞA YÖNELİK ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ

Küresel ısınmanın bir sonucu olarak gelişen, yağışların azlığı veya dağılımındaki düzensizlik olarak tanımlanabilen, dünyayı ve ülkemizi tehdit eden kuraklık, abiyotikstress faktörlerinin başında gelmektedir. Tarla bitkilerinde kuraklığa toleranslı çeşitlerin geliştirilmesi amacıyla Bakanlığımızca Orta Anadolu Bahri Dağdaş Tarımsal Araştırma Enstitüsü bünyesinde Kuraklık Test Merkez (KTM) kurulmuştur. KTM'de buğday, arpa, nohut gibi tarla bitkilerinde kuraklığa dayanıklılığın genetiği, fizyolojisi, ıslahı, kuraklık- kalite ve hastalıkların ilişkileri, yetiştirme teknikleri ile kuraklık ilişkileri ve kuraklığın sosyo-ekonomisi üzerine çalışmaların yürütülmesine başlanmıştır. Ayrıca, tarla bitkilerinin ıslahında kullanılan melez bahçesindeki genotiplerin kuraklık, hastalık ve kalite özellikleri yönünden karakterizasyonu tarla, sera, yağmur korunağı, iklim odası ve laboratuvar şartlarında taranması, üstün genotiplerin belirlenmesi, uygun melez bahçesi oluşturulması ve kurağa toleranslı ıslah materyalinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bunun yanında kurağa toleransta seleksiyon kriteri olabilecek bazı morfolojik, fenolojik, fizyolojik ve genetik parametrelerin belirlenmesi ve ıslahta kullanılması ile ıslah sürecinin kısaltılması hedeflenmektedir.

Önceki yıllarda meydana gelen kuraklık sebebiyle Genel Müdürlüğümüz tarafından çiftçilerimize buğday ve arpada kurağa toleranslı çeşitlerin listesi verilmişti. Ancak bu listedeki çeşitler kuraklık test merkezi tarafından değil daha önce yapılan çalışmalar ve yaşanan deneyimlerden elde edilen sonuçlar ile elde edilmiştir.

Çalışmalar sonucunda geliştirilecek olan kuraklığa toleranslı çeşitler çiftçilerimize tavsiye edilecektir.

ENERJİ TARIMINA YÖNELİK ARAŞTIRMA ÇALIŞMALARI

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı olarak dünyadaki tarımsal atıklardan enerji elde edilme çalışmaları paralelinde tarımda yararlanılmayan yenilenebilir tarımsal kaynaklardan, ikincil ürünlerden biyoyakıt elde edilmesine yönelik araştırmaların yapılacağı ikinci nesil üretim teknolojilerinin geliştirileceği Enerji Tarımı Araştırma Merkezi 2011 yılında Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü bünyesinde faaliyete geçirecektir.

Bakanlığımız için birinci öncelik insanımızın gıda güvenliğinin sağlanmasıdır. Bu nedenle tarımsal ürünlerin gıda olarak kullanılan kısımlarının biyoyakıt üretiminde kullanılması düşünülmektedir. Biyoyakıt üretiminde ikinci nesil üretim teknolojileri esas alınacak olup; tarımsal ürün atıklarından biyoyakıt üretimi hedeflenmektedir. Biyoenerji üretiminde kullanılacak tarımsal ürünlerin seçiminde gıda güvenliğine engel olacak boyutlara ulaşmasının engellenmesine önem verilmektedir. Bu amaçla organik tarımsal atıklardan ve yosunlardan biyoenerji elde edilmesi için ikinci nesil üretim teknolojilerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması çalışmalarına başlanmıştır.

ÇEŞİT GELİŞTİRME ÇALIŞMALARI

Tescil işlemlerinin başlatıldığı 1963 yılından 2010 yılı dahil ülkemizde toplam 1844 çeşit tescil ettirilmiştir. Bunlardan;

100 tanesi (%6) üniversite,

864 tanesi (%44) özel sektör,

880 tanesi (%50) Bakanlık Araştırma Enstitüleri tarafından tescil ettirilmiştir.

Özel sektör tarafından tescil ettirilen çeşitlerin tamamına yakını ithal çeşitler iken Bakanlık araştırma enstitüleri tarafından tescil ettirilen çeşitlerin %99'u yerli imkanlarla geliştirilen çeşitlerdir.

Diğer yandan, buğday ve arpa da üretilen çeşitlerin %95'i, nohut ve mercimekte %100'ü yerli çeşitlerden oluşmaktadır. Domates, mısır ve ayçiçeği gibi yabancı orijinli ürünlerde yerli çeşit oranı artmaya devam etmektedir.

TÜRKİYE MİLLİ BOTANİK BAHÇESİ

Ülkemizde 12.054 tür ve alttür bulunmakta olup, bunların 3905'i endemik ve 1987 tür değişik tehlike boyutlarındadır. Biyolojik çeşitliliğin korunması için bu türlerin acilen korunmaya alınması gerekmektedir. Botanik bahçeleri bu ihtiyaçları karşılayacak önemli araçlardır. Fakat şu ana kadar modern tekniklerle donatılmış yoğun araştırma ve sergileme yapılan günümüz dünya botanik bahçeleri seviyesinde bir botanik bahçesi henüz Türkiye'de kurulmamıştır.

Bu gereklilikten yola çıkarak Ankara İli Eskişehir yolu üzeri 9. km. 'de bulunan Bakanlığımız kampus alanı bitişiğinde bulunan mülga Toprak Su Kaynakları Araştırma Enstitüsünün yaklaşık 2.000 da.'lık arazisinde Milli Botanik Bahçesi kurulması planlanmıştır.

2008 yılında başlanan proje hazırlıklarıyla birlikte, 2011 yılı itibariyle kurulum çalışmalarına başlanmıştır.

AR-GE'de KAMU ÖZEL SEKTÖR İŞBİRLİĞİ

Araştırma Enstitülerinin Ar-Ge altyapıları özel sektör işbirliğine açılmış ve bu kapsamda 8,4 milyon TL bütçeli 83 adet ortak proje yürütülmektedir.

Bakanlık AR-GE:

Genel Müdürlüğümüz özel sektör, STK, Meslek Kuruluşları ve Üniversitelere ait 81 adet Araştırma Geliştirme Projesine yaklaşık 6,8 milyon TL destek verilmiştir.2011 yılı Bakanlık AR-GE projeleri için 5 milyon TL kaynak ayrılmıştır.

TÜBİTAK Projeleri:

TÜBİTAK kaynaklarından bugüne kadar toplam 28 projeye yaklaşık 57 milyon TL destek sağlanmıştır.

TAVUKÇULUK KONUSUNDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

Ülkemize ait yumurtacı ebeveyn ve hibrit hatlar geliştirerek, Türkiye yumurta tavukçuluğu sektörünün damızlık ihtiyacının yurt içinden karşılanması ve bu sayede dışa bağımlılığın önlenmesi amacıyla Tavukçuluk Araştırma Enstitüsü tarafından 1995 yılında başlatılan ıslah ve performans test çalışmaları neticesinde hazırlanan Türkiye Patentli Büyük Ebeveyn ve Ebeveyn Geliştirme Projesi kapsamında, Türkiye şartlarında en iyi verimi veren toplam üç adet (ATABEY, ATAK, ATAK-S) yumurtacı ebeveyn ve hibrit hat elde edilmiştir. 2004 yılından itibaren ülkemizdeki ticari işletmelere geliştirilen bu hatlar satılmaya başlanmıştır, bunun yanında da Türkmenistan ve Azerbaycan'a damızlık ihracatı yapılmaktadır.

Proje kapsamında özellikle son yıllarda yapılan yatırımlarla Enstitü, Ülkemizin tamamı yurtdışından karşılanan 450-500 bin adet yıllık damızlık yumurtacı ihtiyacını karşılayacak kapasiteye ulaşmıştır.

KÜÇÜKBAŞ HAYVAN IRKLARIMIZIN YETİŞTİRİCİ ELİNDE ISLAH ÇALIŞMALARI

2006 - 2010 yılları arasında 13 ilde 10 koyun ve 2 keçi genotipi ile 500 yetiştirici elinde toplam 82.000 baş hayvan kayıt altına alınmıştır. Sözleşmeli yetiştiricilerimize toplam 13.260.000 TL, destekleme ödemesi yapılmıştır. Elde edilen olumlu sonuçlar ve Projenin görülen yaygın etkisi nedeniyle genişletilerek sürdürülmesine karar verilmiştir. 47 ilimizde 21 ırk ve genotiple yaklaşık 670.000 baş hayvanla 2011-2015 yıllarını kapsayan 2. beş yıllık dönemde proje devam ettirilecektir. 2011 yılı için **20.000.000 TL** destekleme ödemesi yapılması planlanmıştır.

YERLİ BİTKİ VE HAYVAN GENETİK KAYNAKLARININ KORUNMASI

Yerli Genetik Kaynaklarının Korunması Projesi Kapsamında; 12.000'den fazla bitki türü ile bu türlerden 4.000' endemik bitki türünün tescil edilerek korunma çalışmaları devam etmektedir.

Bugüne kadar 2.500 türe ait 69.000 örnek koruma altına alınmış olup, ıslah çalışmalarında kullanılmaktadır.

2009 Yılında Ankara'da 250.000 materyal kapasiteli gen bankası inşaat ihalesi tamamlanmış ve inşaatı 2010 yılında Tamamlanmış olup faaliyete geçirilmiştir.

Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarının Korunması Projesi kapsamında; 7 araştırma enstitüsünde 4 sığır, 1 manda, 4 koyun, 1 keçi, 2 tavuk ve 1 arı ırkı ile

3 ipekböceği hattı olmak üzere toplam 13 ırk ve 3 hat koruma altına alınmıştır.

Halk Elinde Koruma Projesi kapsamında; 12 küçükbaş ve 7 büyükbaş hayvan ırkı 18 ilde, 202 yetiştirici elinde, küçük koruma sürüleri halinde, doğal yaşam koşullarında korunmakta ve hayvan başına destekleme ödemesi yapılmaktadır.

TÜRKHAYGEN-I isimli proje kapsamında; biri LalahanHMAE'de ve diğeri TÜBİTAK-MAM'da olmak üzere iki gen bankasında, 18 küçükbaş, 7 büyükbaş ve 5 at ırkına ait DNA, hücre, doku, embriyo ve spermanın dondurularak saklanması çalışmaları devam etmektedir.

2004 yılından günümüze kadar hayvan genetik kaynaklarımızdan 41 ırk, tip ve hat tescil edilmiştir.

SU ÜRÜNLERİ ARAŞTIRMALARI

2010 yılı Yatırım Programı Bütçesinden sağlanan 2.000.000 TL. mali kaynak ile 29 adet su ürünleri araştırma projesi yürütülmüş ve bunlardan 11 adeti proje tamamlanmıştır. Ülkesel Su Ürünleri Islah ve Yetiştiriciliği Projesi kapsamında 9 adet alt proje yürütülmekte olup, bu yılsonu itibariyle 5 alt projede yürütülen 7 alternatif tür ile ilgili çalışmalar sonuçlandırılmıştır. 2011 yılında ise 16 adet yeni proje uygulamaya alınacaktır.

Avrupa Birliği tarafından finanse (2.200.000 Avro) edilen “ Türk Balıkçılık Sisteminde Stok Değerlendirmenin Başlatılması” adlı proje “Mart 2009 yılından başlamış ve Şubat 2011 tarihinde sona ermiştir. Ana amacı, Bakanlığımızı Avrupa Birliği Ortak Balıkçılık Politikasına hazırlamak olan bu proje kapsamında; balıkçılık kaynaklarımızın ekosistem tabanlı yönetimi için kurumsal, bilimsel ve teknik kapasitenin oluşturulması amacıyla yönelik olarak birçok yurtiçi ve yurtdışı eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmiş, tüm denizlerimize yönelik eylem planları, araştırma stratejisi, filo kapasite yönetimi ve veri toplama programı gibi birçok konuyu içeren raporlar hazırlanmıştır. Ayrıca, Bakanlığımızın ihtiyacı olan Balıkçılık Araştırma Gemisinin teknik özellikleri belirlenmiş ve pazar araştırmaları tamamlanmıştır.

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMALARI

Ülke ekonomisinde doğal kaynakların yeri ve ekonomik yararlarının ortaya konulmasını ve ülkemiz için stratejik öneme sahip ürünlerin, tarımda değerlendirilmesini amaçlayan uygulamalı araştırma projeleri Ulusal Bor Enstitüsü (BOREN) ve Türkiye Kömür İşletmeleri (TKİ) ile birlikte uygulamaya konulmuştur.

Tarımsal girdi etkinliğini ve verimliliği artırmak amacıyla sadece gerekli miktarda gübre kullanılmasını sağlayabilen hassas tarım teknolojileri, Çukurova’da üreticiler ile TÜBİTAK destekli olarak yürütülmüş ve gübre kullanımında % 30 tasarruf sağlanabileceği belirlenmiştir.

Yanlış gübre kullanımının toprak ve su kaynaklarına etkileri, sulama suyu kaynaklarının AB Müktesebatında belirtilen kriterlere uygunluğu ve etkin su kullanımının sağlanmasına yönelik projeler UN-IAEA; Hollanda-Tarım Üni.- ALTEERRA işbirliği ile başlatılmıştır.

Türkiye topraklarının organik karbon veri tabanının oluşturulmasına FAO-Alt Bölge Ofisi işbirliği ile başlanmıştır.

SON 5 YILDA YAPILANLAR

Yerli Hayvan Genetik Kaynakları Halk elinde Koruma ve Islah çalışmaları başlatılmıştır. (Toplam 22 İlde 702 Çiftçi)

Bakanlık Araştırma Enstitüleri mevcut altyapı ve yetişmiş araştırmacı personeli ile Özel Sektör İşbirliğine açılmıştır. (Toplam 83 adet proje 8.4 milyon TL)

Üniversite, Özel Sektör, STK, Meslek Kuruluşları ve Çiftçi Örgütlerinin Tarımsal AR-GE Faaliyetleri Destekleme Kapsamına alınmıştır. Verilmiştir. (2007–2011 yılları arasında 81 adet proje 6,8 milyon TL destek verilmiştir.)

Sebze yüksek oranda ithalata bağlı olan tohum ihtiyacının yurtiçinden karşılanması yönünde 5 araştırma enstitüsü, 7 üniversite ve 34 özel sektör firması ile birlikte “Türkiye F1 Hibrit Sebze Çeşitlerinin Geliştirilmesi ve Tohumluk Üretiminde Kamu-Özel Sektör İşbirliği Projesi” uygulamaya konulmuştur. (Yerli hibrit sebze çeşit kullanım oranı 2004 yılında %10 iken 2010 yılında %40’e çıkarılmıştır.)

5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu “26.03.2010 tarih ve 27533 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Tavukçuluk Araştırma Enstitüsünde geliştirilen 3 yeni yerli ırk ile bugün ülkemizin yıllık ihtiyacı olan 500.00 adet/yıl yumurtacı damızlık ihtiyacını karşılayabilecek kapasiteye getirilmiş ve Ayrıca Türkmenistan’a damızlık, Azerbaycan’a ise ticari yumurtacı ihraç edilmektedir.

Bakanlığımız Araştırma Enstitüleri tarafından tescil ettirilen çeşitlerin Ülkemizde kullanılmakta olan çeşitler içerisindeki oranı %51’e çıkarılmıştır. Diğer yandan, buğday ve arpa da üretilen çeşitlerin %95’i, nohut ve mercimekte %100’ü yerli çeşitlerden oluşmaktadır.

İlk defa Ülkemizin ihtiyaç duyduğu Patates Anaç Tohumluğunun %10’nu üretebilecek duruma gelinmiştir.

Konya Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü bünyesinde Kuraklık Test Merkezi kurularak 04 Aralık 2010 tarihinde faaliyete başlamıştır.

Antalya Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü bünyesinde Tıbbi Aromatik Bitkiler Merkezî Laboratuvarı 13 Haziran 2010 tarihinde açılarak faaliyetlerine başlamıştır.

Menemen Tarımsal Hidroloji Araştırma Enstitüsü, Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi’ne (UTAEM) dönüştürülmüş ve özellikle

Afrika ve Orta Asya Türk Cumhuriyetlerine hizmet verir hale getirilmiştir.

Malatya Meyvecilik Araştırma Enstitüsü bünyesinde Katkı Kalıntı Laboratuvarı kurulmuştur.

Lalahan Hayvancılık Merkez Araştırma Enstitüsü bünyesinde tüm altyapısı tamamlanan Boğa Test Merkezi, Gen Bankası ve Biyoteknoloji Ünitesi açılmıştır.

Atatürk Bahçe Kül.Mer.Araş.Ens. bünyesinde Doğal Süs Bitkileri projesi kapsamında 50 000 örnek kapasiteli Herbaryum kurulmuştur.

Borlu gübrelerin kullanım ihtiyacını belirlemeye yönelik Türkiye topraklarının bor dağılım haritası hazırlanmıştır.

Uluslararası İlişkiler ve Eğitim konusunda, çeşitli Araştırma Enstitülerinde, 70 ülkeden gelen uzmanlarla ortak proje çalışmaları ve eğitimler gerçekleştirilmiştir. Toplam 21 ayrı konuda Araştırmacılara yönelik eğitim düzenlenmiş, yabancı dil kursu da dahil olmak üzere toplam 600 Araştırmacı yapılan eğitimlere katılmışlardır.

ÖNÜMÜZDEKİ 5 YILDA YAPILACAK OLANLAR

Ankara'da Bakanlık İMİ Daire Başkanlığı, AOÇ Müdürlüğü ve Genel Müdürlüğümüzün ortak çalışmaları sonucunda "Türkiye Milli Botanik Bahçesi" Kurulacaktır.

Biyoyakıt hammaddesi olarak kullanılabilir bitki türlerinde çeşit geliştirme yönünde Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü bünyesinde Enerji Tarımı Araştırma Merkezi kurulacaktır.

Tarımsal Kuraklıkla ilgili olarak; Konya Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü bünyesinde "Bitkisel Kuraklık Test Merkezinde çeşitlerin daha kısa sürede kuraklığa dayanaklıkları belirlenecektir.

Ankara Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü bünyesinde Bitkisel Biyoteknoloji Merkezi kurulacaktır.

İzmir Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü bünyesinde "Bitkisel Doku Kültürü Merkezî Laboratuvarı" 2011 yılı içerisinde tamamlanarak faaliyetlerine başlayacaktır.

Çukurova Tarımsal Araştırma Enstitüsü ve Kahramanmaraş Tarımsal Araştırma Enstitüsü bünyesinde "Yonca (Medicagosativa L.) Islah ve Orijinal Tohumluk Üretim Merkezi" 2011 yılı içerisinde tamamlanarak faaliyetlerine başlayacaktır.

GAP Eylem Planı kapsamında Diyarbakır'da GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü Kurulacaktır.

Şanlıurfa GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü bünyesinde GAP Sulama Eğitim Merkezi kurulacaktır.

Yalova Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü bünyesinde Türkiye Geofitleri Bahçesi(Soğanlı ve yumru süs bitkileri) kurulacaktır.

Küçük ve Büyükbaş hayvancılık ta Halkelinde Koruma ve Geliştirme projelerine devam edilecek proje 81 ile yaygınlaştırılacaktır.

Bakanlık ve sektörün ihtiyaç duyduğu konularda özel sektör, STK ve üniversitelere yönelik AR-GE destekleri devam edecektir.